ANNE BECKERS

Het optreden van de mariniers van kolonel Palm in de Slag bij Seneffe 1674

ZONDER SMET NOCH BLAAM!

LEES VERDER →

Een gekleurde ets van de Slag bij Seneffe (Rijksmuseum | RP-OB-82.424)

Precies 350 jaar geleden vechten mariniers, deels onder leiding van kolonel François Abrahamszoon Palm samen in een Duits-Nederlands-Oostenrijks-Spaanse alliantie tegen de Fransen tijdens de Slag bij Seneffe.[1] Deze strijd, tussen het Franse leger onder leiding van prins Lodewijk II van Bourbon, prins van Condé en geallieerde troepen onder de Nederlandse stadhouder Willem III van Oranje, vindt plaats tijdens de Hollandse Oorlog (1672-1678). Gedurende dit conflict probeert de Franse koning Lodewijk XIV delen van de zogeheten Spaanse Nederlanden, het huidige België, te veroveren. Hoewel voornoemde veldslag op 11 augustus 1674 onbeslist blijft, zien beide partijen zichzelf als winnaar.

Het prijkt bijvoorbeeld met goudgeborduurde letters op het huidige vaandel van het Korps Mariniers: 'Seneffe'.[2] Dit artikel onderzoekt hoe dit vaandelopschrift zich verhoudt tot de identiteit van het huidige Korps Mariniers, alsook wat de betekenis ervan en de erfenis van kolonel Palm en zijn mariniers inhoudt voor een eenheid die nota bene wordt aangeduid met 'zeesoldaten'.

Oprichting Regiment der Marine

Op 10 december 1665 wordt op initiatief van raadpensionaris Johan de Witt en luitenant-admiraal Michiel Adriaanszoon de Ruyter het Regiment der Marine ingesteld, het latere Korps Mariniers.[3] De Staten van Holland besluiten hiertoe vanwege langdurige onvrede binnen de Staatse vloot over het functioneren van landsoldaten die op schepen worden gedetacheerd ten behoeve van entergevechten. Deze militairen zijn volgens zeeofficieren ongeorganiseerd, ongeoefend en ongedisciplineerd. Acht dagen na de oprichting van deze eenheid volgt in de rang van kolonel de aanstelling van de eerste regimentscommandant; Willem Joseph baron van Ghent. Eerder dient hij als luitenant-kolonel van het legerregiment Walen en is betrokkene gouverneur van de marinebasis Hellevoetsluis. Als adviseur en vertrouweling van De Witt staat Van Ghent aan de wieg van de nieuwe eenheid.[4] De Witt en De Ruyter formuleren strenge criteria waar de zeesoldaten aan moeten voldoen. Zo moeten ze bereid zijn zowel aan boord als op land te dienen, garnizoen te houden in de havens en werkzaamheden te verrichten aan boord. Hun verhouding tot de bemanning wordt nauwkeurig afgebakend en vastgelegd, zodat de betrokken militairen hun karakter behouden van landsoldaten en tegelijkertijd geschikt zijn dienst te doen ter zee. De oorlogsvloot zelf mag geen koopvaarders meer vorderen en moet voorafgaand aan een conflict regelmatig oefenen. Zeesoldaten moeten onder het gezag van hun eigen officierskader blijven. De hoofdofficieren van het regiment mariniers dienen daarbij ook zeebenen te hebben en als commandant van een marineschip te kunnen optreden. Ieder nieuwbenoemde hoofdofficier der mariniers krijgt door de admiraliteiten een schip toegewezen *om sich tot den maritiemen dienst meer en de meer bequam te maken*.[5] Van Ghent voldoet aan al deze criteria. Hij neemt tijdens de Noordse Oorlog (1655-1660) onder bevel van admiraal De Ruyter in 1659 en 1660 deel aan expeditions naar Denemarken. Tijdens deze

Koning-stadhouder Willem III afgebeeld als koning van Engeland, Schotland en Ierland. Dit portret toont Willem III met de onderscheiding Orde van de Kousenband en op de achtergrond twee zuilen met tekens van kracht en onverzettelijkheid, twee karaktertrekken van Willem III. Door L. Houdoroy, omstreeks 1690 (collectie 91253 | Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau)

Bijlage van het Koninklijk Besluit no. 116 van het Vaandel van het Korps Mariniers uit 1929 met het opschrift 'Seneffe' (NA Den Haag, Kabinet der Koningin 1898-1945, toegang 2.02.14, inv.nr. 8164)

oorlog ontstaat ook de behoefte aan amfibische operaties. Samen met Palm en sergeant-majoor Johan Belgicus graaf Van Horne vormen zij in eerste instantie de leiding van het Regiment der Marine.[6] Van Ghent sneuvelt echter op 7 juni 1672 bij de Slag bij Solebay. Tijdens een aanval met zijn vlaggenschip *Dolphijn* op het Engelse linieschip *Royal James* doorboren scherven van een kanonskogel zijn linkerbeen en romp, waardoor hij 'hardsteecken doodt voorover' valt.[7]

De opkomst van Willem III

Eveneens in 1672 volgt een grootscheeps Franse aanval op de Nederlandse Republiek. De beroemde woorden 'de regering radeloos, het volk redeloos en het land reddeloos' vatten de chaos en wanhoop van de bevolking van ons land samen. Tijdens dit zogeheten Rampjaar wordt de Republiek van drie kanten aangevallen: vanuit het zuidoosten door Frankrijk alsook door de bisdommen Münster en Keulen, en op zee door een Engels-Franse vloot. Hoewel de marine van de Republiek tot de sterkste van zijn tijd behoort, bevindt het Staatse leger zich in een deplorabele toestand na decennia van vrede op het land. Terwijl de Slag bij Solebay woedt, maken Franse troepen zich op voor de aanval. Op 12 juni steekt koning Lodewijk XIV de Rijn over bij Lobith, bekend als de Slag bij Tolhuis, en overrompelt het verzwakte leger van de Republiek. Steden vallen één voor één in Franse handen. Op 19 juni valt Naarden en op 24 juni Utrecht.[8]

De navolgende crisis roept om drastische maatregelen. Velen pleiten voor de benoeming van de pas 21-jarige Willem III tot stadhouder. Deze is, gelet op zijn jonge leeftijd na de dood van zijn vader Willem II in 1650, niet in voornoemde functie aangesteld. Tot dan toe verscherpt echter de interne verdeeldheid binnen de Republiek. Staatsgezinden die weinig met de Oranjes hebben, zoals raadpensionaris De Witt, staan hierbij lijnrecht tegenover Prinsgezinden. Als gevolg van de desastreuze frontsituatie treedt De Witt af. Wanneer De Witt en zijn broer Cornelis op 20 augustus 1672 worden gelyncht, bereikt de crisis een kookpunt.

'Het vaandel symboliseert niet alleen trouw, eenheid en eergevoel, maar vormt ook de verbinding tussen de individuele marinier, het korps en het Koninklijk Huis'

In datzelfde jaar wordt Willem III benoemd tot opperbevelhebber van het leger en stadhouder. De Oranjetelg weet het tij te keren en verwerft door militaire successen, met onder andere landinzet en uitbreiding van het 'Regiment der Marine', een sterke politieke positie in de Republiek.[9]

Belangrijke wapenfeiten

In de eerste jaren van het bestaan der Nederlandse mariniers vinden drie belangrijke wapenfeiten plaats: de Tocht naar Chatham (1667), de Zeeslag bij Kijkduin (1673) en de Slag bij Seneffe (1674). Twee daarvan spelen zich af tijdens de eerdergenoemde Hollandse Oorlog. Het hedendaagse optreden van het Korps Mariniers is rechtstreeks terug te voeren op deze historische operaties: 'inzet op zee', 'vanuit zee' en 'aan land'.[10] Het vaandel van het Korps Mariniers, waarop deze drie wapenfeiten staan vermeld, wordt op 16 september 1929 door koningin Wilhelmina uitgereikt aan de toenmalige korpscommandant kolonel Jan Oele, op het Malieveld te Den Haag.[11] Het vaandel symboliseert niet alleen trouw, eenheid en eergevoel, maar vormt ook de verbinding tussen de individuele marinier, het korps en het Koninklijk Huis. Vaandelopschriften vormen namelijk een belangrijk onderdeel van militaire tradities en herinneren een eenheid aan hun daden. Een vaandel zorgt zo voor de continuïteit van tradities bij een eenheid en draagt bij aan het eenheidsgevoel, het zogeheten *esprit de corps*.[12] De enige vaandelopschriften die teruggaan tot de Staatse tijd zijn die van het Korps Mariniers en die van de vloot, waarbij die van het eskader zelfs terugvoeren op de Middeleeuwen.[13] Met het verlenen van het opschrift 'Seneffe' wordt erkenning en waardering gegeven aan de inzet van de eerste zeesoldaten.

Kolonel François Abrahamszoon Palm

François Abrahamszoon Palm, geboren in 1620 te Dordrecht, is een van die geroutineerde zeesoldaten.[14] Hij komt uit een gezin met zes broers en een zus. Hoewel details van zijn jongere jaren schaars zijn, is bekend dat hij meerdere kinderen heeft en drie keer is getrouwd: met Beatris Drap, Margareta Erpraet en Anne Cornelia de Castellios uit Dordrecht. François Palm begint zijn militaire carrière in het Staatse leger als luitenant in de garnizoenen Doesburg en Geertruidenberg.[15] Hij neemt ook deel aan de Noordse oorlog, waarschijnlijk aan de zeeslag in de Sont (1658) en aan de amfibische operatie bij Nyborg op het eiland Funen (1659), waarbij hij tijdelijk bij *'s lands vlote* wordt gedetacheerd. In 1664 keert hij als kapitein terug naar het landleger en een jaar later stapt hij over naar het Regiment der Marine.[16] Vanaf dat moment is meer van zijn leven gedocumenteerd. Zo voert de Dordtse officier tijdens de Tweede Engels-Nederlandse Oorlog (1665-1667) met overtuiging het bevel van een aantal oorlogsschepen. Hij neemt bijvoorbeeld onder admiraal De Ruyter deel aan de beroemde Tocht naar Chatham, waarbij hij als scheepscommandant het bevel voert over de *Deventer* bewapend met 64 kanons en bemand met 250 matrozen en 40 mariniers. Later wordt Palm ingedeeld bij de amfibische landing en verovert hij samen met 800 mariniers zonder tegenstand fort Sheerness dat de monding van de Medway-rivier moet beschermen. De gehele expeditie is een succes, mede door het buitmaken van het Engelse vlaggenschip HMS *Royal Charles*. De Tocht naar Chatham is ook de laatste geslaagde raid op Engelse bodem sinds Willem de Veroveraar (1066) en markeert het eerste wapenfeit van het Korps Mariniers.[17]

'De Hollanders steken Engelse schepen in brand tijdens de Tocht naar Chatham'. Op de voorgrond komen sloepen met zeesoldaten aan land komen. Uiterst links het fort Sheerness dat ingenomen wordt door Palm en het Regiment der Marine. Door Jan van Leyden, 1667-1669 (Rijksmuseum | SK-A-1386)

Afb. volgende pagina's >>:
Kaart van de Slag bij Seneffe (Rijksmuseum | RP-P-OB-82.359)

Na de dood van Van Ghent neemt Palm het stokje over. De Dordtenaar behaalt tijdens de Hollandse Oorlog diverse successen op het land tegen de Fransen, onder andere bij de Slag bij Kruipin (1672) en het Beleg van Naarden (1673). Tijdens eerstgenoemd treffen – te weten een fort bij Woerden – heroveren de mariniers onder Palm een verloren Nederlands vaandel en bemachtigen zij een vijandelijk vaandel bij een gevecht te Oudewater. Helaas blijken de Fransen te sterk en komt Woerden nog een jaar onder Franse bezetting. Het Franse vaandel wordt in die tijd wekenlang tentoongesteld in de Ridderzaal in Den Haag.[18] Indertijd vormt het vaandel het herkenningspunt van een eenheid gedurende een gevecht. Waar het vaandel is, daar is de regimentscommandant.[19] In dit opzicht vergroot Palm zijn aanzien met het bemachtigen van dat Franse vaandel. Voor zijn inzet bij Woerden bevordert Willem III Palm tot kolonel der mariniers en stelt hem aan als commandant van het mariniersregiment Van Ghent, sindsdien Palm geheten.[20] Tegenwoordig herinnert de Kolonel Palmkazerne in Bussum aan deze opmerkelijke militair, wiens daden, zoals de Slag bij Kruipin, van grote historische betekenis zijn.

De inname van Naarden verdient eveneens vermelding. De vestingstad – zoals eerder aangegeven – is in de periode 1672-1673 in Franse handen. Op 6 september 1673 omsingelen Staatse troepen Naarden. Ondanks zware verliezen weet het mariniersregiment van Palm een bres te slaan in de verdedigingslinies wat leidt tot de overgave van de Franse commandant en brengt een keerpunt teweeg in de Hollandse Oorlog. Palm zelf vecht, ondanks een verwonding door een granaatscherf, nog drie uur door. Na Naarden krijgt de Republiek steun van bondgenoten en volgen er met uitzondering van Frankrijk vredesakkoorden met de overige tegenstanders.[21]

De Slag bij Seneffe

Bijna een jaar na het Beleg van Naarden vindt de Slag bij Seneffe plaats, waarbij, zoals eerder aangehaald, een geallieerd leger van Nederlandse, Spaanse en Oostenrijkse troepen tegenover een Franse strijdmacht staat. In deze tijd bedreigen de Fransen de zuidelijke Nederlanden en Willem III wil met naar schatting 60.000 militairen de Franse agressor terugdringen tot het eigen grondgebied. Seneffe vormt het strijdtoneel van de eerste grote alliantie die de stadhouder zelf leidt. Grofweg de helft van de geallieerden eenheden wordt gevormd door Nederlandse troepen, waaronder twee mariniersregimenten. De slagorde van het bondgenootschappelijke contingent kent een rechter- en een linkervleugel, met twee brigades cavalerie (5 á 6 regimenten) en twee brigades infanterie (8 á 9 regimenten). De rechtervleugel staat onder leiding van Johan Maurits graaf van Nassau-Siegen en de linkervleugel onder generaal George Frederik graaf van Waldeck-Eisenberg. De brigadier der mariniers George Johan baron van Weede van Walenburg, commandant van de vesting Grave, voert het bevel over zijn mariniersregiment en de tweede brigade infanterie op de rechtervleugel. Palm bevindt zich met het achtste regiment bij de derde infanteriebrigade in de linkervleugel van het Hollandse leger.

Naast het mariniersregiment van Palm staan nog acht andere regimenten: Waldeck, Heeswijk, Sedlenitzky, Mario, Brantswart, Burmania, Van Holstein en Polants.[22] De zeesoldaten vechten hier dus zij aan zij met landsoldaten. Een bijzondere wetenswaardigheid is dat de wapenspreuk *Qua Patet Orbis* (zo wijd de wereld strekt) van het huidige Korps Mariniers aan deze slag is verbonden. Het is de wapenspreuk van Johan Maurits graaf van Nassau-Siegen, die eerder zijn carrière gouverneur was van een Nederlandse kolonie in het huidige Brazilië. Omdat Palm samen met de graaf vecht bij Seneffe vormt dit eeuwen later de inspiratie om de wapenspreuk te verbinden aan de eenheid.[23] De wapenspreuk slaat dus niet alleen op het karakter van het Korps Mariniers, maar ook – net als het vaandel – op de verbinding met het koningshuis.

Wekenlang draaien beide legers om elkaar heen, waarbij ze elkaar uitdagen zonder dat het tot een beslissende slag kwam. Op 11 augustus, om tien uur 's ochtends, is het eindelijk zo ver. De ervaren Franse generaal Lodewijk II van Bourbon, prins van Condé, kan zich niet langer inhouden als prins Willem III zijn leger dicht langs de Franse linies laat marcheren. De Franse veldheer is van mening dat de oprukkende geallieerde colonnes te ver verwijderd zijn van de eigen achterhoede om deze bij een aanval te kunnen steunen. Het Franse leger bevindt zich daarbij in een dusdanig vooruitgeschoven positie dat Condé de aanval inzet. Volgens Franse bronnen bezet de Hollandse infanterie de dorpskern en het kasteel van Seneffe. De cavalerie van Condé valt als eerste de achterhoede van de geallieerden aan. Bij de inname van Seneffe ondervinden de Fransen weinig weerstand en moeten de Nederlanders zich hergroeperen. De eenheden van Condé zijn minder succesvol in hun strijd tegen de mariniers. Deze keurtroepen van Palm en Van Weede, hebben namelijk veel gevechtservaring.[24]

In St Nicholas zijn 't de Hollandse mariniers van 't regiment Van Weede, die de Fransche ruiterij tegenhouden, waardoor de Hollandsche andermaal gelegenheid krijgt, om de slagorde te herstellen en een sterke linie te vormen. Een woedend gevecht heeft nu plaatst tusschen de Fransche ruiters en de Hollandsche zeesoldaten. Condé wordt ongeduldig en geeft bevel tot den aanval op St Nicholaas (...) en bestormt ontstuimig de abdij van St Nicholas. Ook nu weren de mariniers zich heldhaftig. Maar niets kan den aanstormenden veldheer tegenhouden.[25]

Er wordt een eind gemaakt aan het dappere verzet van de mariniers bij de abdij. Het is dan al bijna twee uur in de middag en de hevige strijd is dan al bijna vier uur gaande. Op dat moment zijn de Franse troepen nog aan de overhand. Condé probeert een beslissing te forceren. Door de terreinwinst in Seneffe en Saint-Nicholas-aux-Bois (de abdij) is de Franse veldheer wat overmoedig. Bij het dorpje Fayt-lez-Manage laat Condé zijn troepen op drie verschillende plaatsen aanvallen.

'Ondanks zware verliezen weet het mariniersregiment van Palm een bres te slaan in de verdedigingslinies'

Een momentopname van de Slag bij Seneffe met mogelijk Willem III afgebeeld. Volgens het gedicht houdt hij zich koel tijdens het gevecht (Rijksmuseum | RP-P-OB-82-428)

BATAILLE de SENEFF, dans le Brabant Hollandois sur les Frontieres du Hainaut, *gagné par les Troupes Françoises aux ordres de S.A.S.M.gr le P.ce de Condé, sur celles des Confederés aux ordres de S.A.S.M.gr le P.ce d'Orange: le 11. Aoust, 1674.*

RENVOIS

A. *Camp de l'Armée du Roy.*

B. *Camp des Confederés avant la Bataille.*

C. *Garde avancée de l'Armée du Roy.*

D. *Poste de Troupes Legeres.*

E. *Corps que S.A.S.M.r le P.ce de Condé détacha de son Armée pour camper entre Picton et Gouy.*

F. *Autre Corps qui fut camper sur le Ruisseau de Traisignies.*

G. *Equipages de l'Armée des Confederés en marche. Les Troupes F, qui étoient campé entre Gouy et le Picton ainsi que celles F, reçoivent ordre de S.A.S. M.r le P.ce de Condé de se mettre en Bataille en H, derriere la hauteur. L'Armée campé en N, fait un mouvem.t par sa gauche et marche jusque près de Gouy où elle fut apportée de passer le Picton. Le Corps de M. de Luxembourg campé à Literne reçoit ordre de M. le P.ce de s'approcher de la droite de l'Armée et en suivit le mouv.t Voyés le Camp de Picton N.o 19.*

I. *Détach.t de M. de St. Clar pour inquiéter les Allies.*

K. *Attaques des Postes et Troupes Legeres des Allies en avant de Seneff, par M. le Comte du Montal.*

L. *Attaque du Village de Seneff par M. le C.te du Montal.*

M. *Escadrons qui veulent interrompre la Marche de M. le P.ce forcé de se retirer au gros de leur Corps.*

N. *Infanterie et Dragons des Allies dans Seneff qui se retirent à l'abri de leur Cavalerie.*

O. *S.A.S.M.r le P.ce de Condé et son Fils chargé à la Tete de la Maison du Roy, l'arriere-garde des Allies et la força après une perte considerable de se retirer près le Prieuré de St. Nicolas aux Bois.*

P. *Batterie de 6 pieces qui prenoit la Cavalerie de l'arriere-garde en flanc et leur tuoit beaucoup de Monde.*

Q. *Endroit où M. de Fourilles a chargé l'arriere-garde des Equipages.*

R. *Attaque de St. Nicolas aux Bois par S.A.S.M.r le P.ce de Condé, qui après avoir battu les Allies, se retirerent au Village du Fayt.*

S. *Reg.t du P.ce d'Orange, défait par 5 Escadrons des Gardes du Corps. M. de Fourilles chargé à la Tete des deux I.rs et M. le P.ce et M. le D.c d'Anguien à la Tete du 5.e*

T. *Endroit où M. de Fourilles a chargé l'Infanterie des Allies et où il a été blessé mortellement.*

U. *Endroit où M. le Duc de Luxembourg a défait 3 Bataillons et 2 Escadrons des Allies qui étoient pour la Garde des Equipages qui furent pillés et brulés. N.o B. tous les Combats cy-dessus durerent depuis 10 Heures du matin jusqu'à 2 Heures après Midi.*

V. *Attaque des Houblonnieres du Village et du Chât. de Fayt, où a été le grand Combat d'Infanterie. M. le Duc de Navaille commandoit la droite de l'Armée Franç.se, M. le Duc de Luxembourg la gauche et M. le P.ce étoit au Cent.*

X. *Troupes de la droite de l'Armée de M. le P.ce en marche, qui arriverent fort tard et très fatiguées pour le 2.d Combat du Fayt.*

Y. *M. le Duc de Luxembourg attaque un Corps des Troupes des Allies dans le Bois de la droite, à la gauche de leur Armée et venant ensuite les mêmes à celles qui attaquerent le Village du Fayt.*

a. *Ramas où les Allies avoient mis de l'Infanterie et où S.A.S. M.r le P.ce de Condé les a attaqué.*

b. *Hauteur où la Cavalerie et l'Infanterie des Imperiaux étoient en Bataille, et d'où ils rafraichissoient des Troupes le Village du Fayt.*

c. *Rivieres des Confederés, après la Bataille.*

L' Infanterie Françoise est en Jaune — La Cavalerie est en Bleu
L' Infanterie des Allies est en Rouge — La Cavalerie est en Vert

Echelle — 1 Lieue

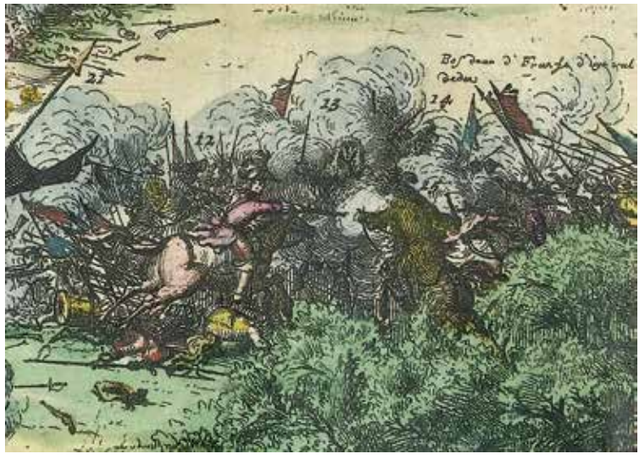

Uitsnede van titelafbeelding met mogelijk kolonel Palm rechts in het midden, groen tenue met de rug toegekeerd (Rijksmuseum | RP-OB-82.424)

De Fransen worden onthaald op hevig geschut- en musketvuur en de weinigen van hen die er in slagen de geallieerde stellingen binnen te dringen sneuvelen al snel:

In het bijzonder onderscheiden zich hierbij een der bataljons van het mariniersregiment van Palm. Herhaaldelijk worden de aanvallen afgeslagen en de troepen handhaven zich in de stellingen.[26]

De uitputtingsslag tussen beide legers gaat hierna onverminderd door. Bij schemer beseft Condé dat zijn troepen uitgeput raken en laat hij langzamerhand het gevecht afbreken. In eerste instantie hebben de geallieerden niet door dat de Fransen het slagveld ontruimen. Willem III wil doorvechten, maar zijn coalitiepartners stemmen daar niet mee in. Nadat de Fransen zijn afgemarcheerd vertrekken ook de bondgenoten.[27] De Slag bij Seneffe is de geschiedenisboeken ingegaan als een van de bloedigste van zijn tijd. De verliezen zijn hoog met meer dan 10.000 doden en gewonden aan beide zijden.[28] De geallieerden lijden uiteindelijk geen nederlaag, mede door het standvastig optreden van de keurtroepen van Palm en Van Weede. In toenmalige bronnen verwijzen enkele regels naar hun moedige inzet. In een aantal bijschriften van etsen staat het volgende over Palm en Van Weede vermeldt:

Soo dat de Regimenten Marinen van prins Maurits, Palm, Wee (…) den heelen inval van alle Franssen wel twee uuren langh, tot dat sij ten deelen, genoodtsaeckt waren te wijcken in de ruïnes van 't Huys en kerk van Seneffe, waer uijt sij met ongeheloofelijke schade onder de Fransse cavalerie chargeerden (…) bleven hardtneckigh vechten.[29]

Elders valt zelfs te lezen dat kolonel Palm met zijn regiment als eerste het gevecht aangaat.[30] In ieder geval zijn bij alle drie de afzonderlijke belangrijke gevechtsacties van de slag, waaronder die in het dorp Seneffe zelf, de mariniers van Palm en Van Weede betrokken. Tijdens deze operaties maken zij het verschil. Kolonel Palm raakt tijdens deze gevechten dodelijk gewond en overlijdt drie dagen later in Bergen, Henegouwen. Waar hij precies zijn verwondingen oploopt is onbekend. Wel is bekend dat hij sterft als een held, zonder smet noch blaam. Naderhand wordt zijn lichaam overgebracht naar zijn geboorteplaats:

Zienlijke rouw en lijkstaci, by toortslicht, en gevolg van verscheyde karossen, ter aarden gebracht, werdende opte hoogzaal ter Grooter-Kerke binnen Dordrecht, ingezarkt.[31]

Op 19 augustus 1674 krijgt Palm een staatsbegrafenis in de Grote Kerk van Dordrecht. Van zijn graf resteert om onbekende redenen niets meer. Het moet zich ongeveer ter hoogte van het koor hebben bevonden.[32] Ter nagedachtenis aan kolonel Palm hangt in dezelfde kerk een schild aan een pilaar met zijn naam en het wapen van het Korps Mariniers.

'De geallieerden lijden uiteindelijk geen nederlaag, mede door het standvastig optreden van de keurtroepen van Palm en Van Weede'

Nalatenschap

De strijd in en rondom Seneffe is een van de minder bekende hoogtepunten in de geschiedenis van het Korps Mariniers. Met dit artikel probeert de auteur niet alleen de succesvolle inzet van de Nederlandse zeesoldaten aan de vergetelheid te ontrukken. Door het hoe en waarom achter dit specifieke opschrift op het Korpsvaandel, nu, 350 jaar na de veldslag, uit de doeken te doen, wil de auteur ook de erkenning van moed en vastberadenheid van de mariniers tijdens deze veldslag markeren. Dit optreden lijkt illustratief voor de status van het korps als eliteeenheid en draagt bij aan de opvatting van moed en toewijding. Een opschrift als Seneffe versterkt het eergevoel van de mariniers en verbindt het verleden met het heden op een manier die zowel praktisch als symbolisch is. Zo symboliseert het opschrift de historische prestatie van het Regiment der Marine en in dit geval in het bijzonder die van Palm. Zijn erfenis leeft dan ook voort in de huidige tradities en waarden van het Korps Mariniers.

Anne Beckers BA is mediëvist en als senior informatiespecialist verbonden aan het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) te Den Haag.

SCAN DE QR-CODE VOOR DE NOTEN BIJ DIT ARTIKEL